

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

92

Hely

Batthyány Lajos

Idő

"1927"

Személy

Szerző:

Cím: Budapest katakombáiból

Forrás:

Pesti Napló

Bn
(Hely)1927. 7. 17.
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

== Budapest katakombáiból. Egy szépen gondolt, de szerencsésnek mégsem nevezhető gondolat a nemzet katolikus vallásu nagyjainak pantheonává akarná tenni az egyetemi templom kriptáját. Ott akarnák elhelyezni a többi közt Vörösmarty Mihály, Eötvös József báró, Madach Imre s a nagy építőművészek: Hild és Ybl Miklós földi maradványait. Ha megvalósítják ezt a tervet ma, holnap talán a nemzet protestáns nagyjainak külön pantheonára kerül a sor Arany, Jókai, Tompa, Lévy, Szilágyi Dezső hamvaival, elválasztva így halottaikban felekezet szerint azokat, kiket a nemzet prófétáinak vall. Az egyetemi templom kriptája, ha benépesítik halottainkkal, semmiesetre sem lesz az első Budapest katakombái közt. A Kossuth Lajos-utca déli korzóján sétálóknak, mikor a ferencrendiek temploma körül járnak, vajjon jut-e eszükbe valaha, hogy szent földet taposnak lábaik? A régi Istenháza, melyet IV. Béla király építtetett egykor a ferences barátoknak, ódon temetőt rejt főoltára alatt, egyikét a régi Pest katakombáinak. Lenn a mélyben századok óta porladnak a halottak. A világ zaja nem hallatszik le hozzájuk s hatalmas kőlap zárja el őket a felső sírbolttól is, melybe talán másfélszáz évnél régebben vitték le elsejét azoknak a halottaknak, kik végső óhajtasukkal kívánczoltak az Ur oltára alá. Az utolsó halottat: bojári Vigyázó Antalnét, leánykori nevén alapi Csák Borbálát, 1892-ben temették oda. Az öreg hölgy, ki 1798-ban született és 94 évet ért meg, kivételes engedéllyel vonulhattott oda a sírboltban rég pihenő Vigyázók közelébe, mert a ferenciek kriptájába, a régi pesti családok e kiváltságos temetkező he-

lyére, már a hetvenes évek óta nem vitték újabb halottakat. Majdnem husz évvel ez előtt, 1908 őszén pedig végképpen elzárták a sírboltot: elfalazták a lejárátát is. De van a ferenciek kriptájának egy történelmi nevezetessége is, mely nemzeti szent helyé avatja örök időkre ezt a helyet. 1849 október 6-tól 1870 június 9-ig ez a sírbolt rejtette a vértanu miniszterelnök, Batthyány Lajos gróf temetét. Emlékezetreméltó története van ennek.

Batthyány Lajos grófot 1849 október 6-ának éjjelén titokban szállították ide. Holttestét a kivégzés után az Újépületből a Rókus-kórház halottaskamrájába vitték (íme, ily szent emlék fűződik Budapest e régi, egyszerű épületéhez is!), onnan akarták jeltelen sirba tenni a névtelen halottak közé. De a végzetes nap délutánján látogató jelentkezett Dank Agáp atyánál, a pesti ferencrendiek pater gvardinjánál. Felkereste Szántóffy Antal pest-belvárosi plébános és az Ur két igaz szolgálja itkon megegyezett egymással, hogy Batthyány holttestét orozva elvitetik a rókus halottaskamrából és a zárda sírboltjában fogják elrejtteni. Nagy veszedelemmel járó vállalkozás volt ez. De a két hű magyar nem rettent meg a következményektől. Dank Agáp atya éjnek idején kiment a Rókusba egy szerzeteslársával, beszentelni és temetni Batthyány Lajost. Hajnalodott, midőn a klastrom hatvaniutcai falkerítésének kapujánál megállt egy nagyon szegényes rókus halottszállító kocsí. Az utca néma és üres volt. Két kórházi szolga leemelte a kocsiról az egyszerű fekete koporsót és levitte a templom sírboltjába. Odalenn, a keresztfolyosó közepén, rá tették a szent Mihály lovára. Agáp atya beszentelte a halottat. azután mind a négyen: a

szertartást végző pap, a szolgálattelvő szerzetes és a két kórházi szolga, letérdeltek a ko-

porsó mellé s a szív mélyéből fakadó imádságot mondtak a halottért. Másnap újra beszentelték a koporsót, levették fedelét, látták, hogy csakugyan Batthyány Lajos alszik benne — a homlokán fekete vászondarab fedte a golyók helyét — aztán a keresztfolyosó bal-szárnyán, a föld színéhez közel levő nyitott sírüregebe tették és megbízható kőművesekkel befalaztatták, az üreg nyílásába pedig vörös márványkőlapot illesztettek, melynek *belső* felére ezt az egyszerű feliratot vésték:

1849-ik évi október 6-ikán az Urban elhunyt G. B. L. Áldás és béke hamvaira.

A vértanu teljes nevét még a kőlap elrejtett felére sem merték reabizni.

Majdnem huszonegy éven át pihent, mint említettük, a halott a ferencrendiek sírboltjában s 1870 június 9-én vonult el onnan, nemzeti gyásznap közben, a kerepesiuti temető Batthyány-mauzoleumába. Az elhagyott sírfülkébe pedig nem temettek új halottat. Elfalazták újra s nyílásába fehér márványkőlapot illesztettek, mely hirdetni fogja az utókornak, ha későbbi századokban még egyszer felnyitják a ferenciek régi sírboltját, hogy ki pihent valamikor ebben az üresen hagyott sírfülkében. S meg fogják pillantani ez emléktábla mellett, a krypta falának támasztva azt a régi márványkőlapot is, mely hosszu időn át védte Batthyány Lajos koporsóját.

Íme, ily lelkeket egyesítő emlékeket is őriznek Budapest régi katakombái.